Vervoermanagement nieuwe stijl

Dr. D.H. van Egeraat, DynaVision Management Consultancy, Wassenaar

De derde spreker, Daan van Egeraat, ziet een grote toekomst voor wat hij noemt: 'marktconform vervoermanagement'. "We moeten niet alleen kijken naar de vervoersproblematiek, maar ook naar geldstromen. Gewoon kijken naar hoeveel geld er met mobiliteit gemoeid is, bij bedrijven en bij werknemers. Daarbij kun je het mobiliteitsprobleem ook benaderen als een arbeidsmarktprobleem en een middel om de werknemer te verleiden. En, als we het dan toch hebben over het mobiliteitsaanbod voor werknemers, kunnen we het mobiliteitsaanbod dan niet meteen veel breder zien: als onderdeel van een compleet pakket van flexibele arbeidsvoorwaarden?"

Arbeidsmarkt

Aan de hand van een concrete situatie legt Van Egeraat uit wat hij met marktconform vervoermanagement bedoelt. "In Amsterdam-Zuidoost, rond de ArenA, wordt momenteel gigantisch gebouwd. Gemeente en bedrijven willen daar gezamenlijk een bouwkundig hoogwaardige omgeving realiseren. Daar wordt veel geld aan gespendeerd. De werknemer merkt in het woon-werkverkeer weinig van die hoogwaardigheid. Die files kosten werkgevers tot nu toe relatief weinig: werknemers verplaatsen zich in hun eigen tijd. Maar dingen gaan veranderen. Voor parkeren moet straks betaald worden, de fiscale bijtellingsregeling verandert en de overheid wil rekeningrijden invoeren. Dat maakt Zuidoost niet aantrekkelijker op de arbeidsmarkt. Om die reden heeft de plaatselijke bedrijvenvereniging een 'mobiliteitsjaar' ingesteld om zich actief op mobiliteit te beraden en zijn onder meer de vervoerstromen naar Zuidoost in kaart gebracht. Mensen blijken uit alle richtingen naar Zuidoost te komen." Vervolgens is een dienstregeling voorgesteld om mensen van de treinstations Duivendrecht en Bijlmer naar hun werkplek te vervoeren. "De kosten daarvan zouden rond de drie miljoen gulden per jaar bedragen. Dat vonden de bedrijven te veel. In mijn ogen is dat onterecht. Wij hebben globaal in kaart gebracht wat het werkgevers en werknemers kost om van hun huizen naar hun werk én terug te komen. Nu zijn er nog circa 45.000 werknemers en volgend jaar ongeveer 65.000. De kosten lopen nu al in de honderden miljoenen guldens. Wat is dan drie miljoen?"

Menukaart

Niet alle werknemers willen tegenwoordig nog een auto van de zaak. "Als iemand bijvoorbeeld gedetacheerd is in het centrum van een grote stad, kan hij een lease-auto als een zware last ervaren. Bij Origin hebben ze daarom een regeling gemaakt die kan tippen aan de auto. Grof doorgerekend: een lease-auto kost alles bij elkaar ongeveer *f* 26.000 per jaar. Bij Origin kwam daarvoor in de plaats een OV-jaarkaart met een mobiliteitskaart en *f* 5.000 premie. De werknemer is tevens verlost van de fiscale bijtelling. Het resultaat is dat 20 procent van de medewerkers afziet van de lease-auto."

Volgens Van Egeraat kan het nog veel verder gaan. "Om ondanks de gespannen arbeidsmarkt voldoende werknemers te krijgen, worden arbeidsvoorwaarden flexibeler. Steeds minder vaak krijgen werknemers alleen maar standaardvoorzieningen. Steeds meer bedrijven ontwikkelen een arbeidsvoorwaardenaanbod dat eruit ziet als een menukaart. Werknemers krijgen een budget en kunnen vervolgens zelf hun menu samenstellen. Ook mobiliteit kan op de menukaart worden opgenomen. Dus iemand kan een dure lease-auto nemen, maar ook kiezen voor onder andere meer kinderopvang, extra vrije tijd en een boodschappenservice.

"Mobiliteit als onderdeel van flexibele arbeidsvoorwaarden."

Het bedrag dat de werkgever uitspaart zou de werknemer net als bij Origin, zelf moeten kunnen gebruiken. Dan pak je ze niks meer af als je alternatieven voor de auto voorstelt. Mensen ervaren individuele keuzemogelijkheden als ze uit dat enorme autobudget kunnen putten en ook voor andere zaken kunnen kiezen die ze heel erg leuk of belangrijk vinden. Dat is ook zeer goed voor de relatie werknemer-werkgever. Het gaat overigens absoluut niet alleen om de ontwikkeling van vraag, maar ook om het ontwikkelen van aanbod. Servicemakelaars staan nu op. Er zijn al bedrijven die zich daar op hebben gestort en één bedrijf verstrekt al complete menukaarten, inclusief alle fiscale en andere financiële gevolgen voor de werknemer."